

บทที่ 3

พื้นที่และระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะต่างๆ ของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายในเทศกาลลอยกระทงของนักท่องเที่ยว ศึกษาการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่กลุ่มธุรกิจต่างๆ ที่รองรับการท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทง การศึกษาในบทนี้เป็น การนำเสนอพื้นที่ศึกษาและระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอ 5 ประเด็นดังนี้

3.1 สภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศ และเป็นภาคเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน และการกระจายรายได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง นอกจากการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศแล้ว การเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ภายในประเทศ ยังสามารถยับยั้งการไหลออกของเงินตราไปยังต่างประเทศ ทั้งยังสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไปของคนในชาติได้อีกหนึ่งด้วย ซึ่งปัจจุบันหลายๆ ประเทศได้ให้ความสนใจในการส่งเสริมให้ประชาชนเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของตนเองมากยิ่งขึ้น

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว ทั้งนี้เนื่องจากเชียงใหม่มีสิ่งดึงดูดใจมากมาย เช่น สถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ คนเชียงใหม่เป็นคนที่มีความอัธยาศัยไมตรีอันดีงามและความโอบอ้อมอารีที่เหมาะสมจะต้อนรับผู้มาเยือน มีประเพณีที่สนุกสนาน อาหารพื้นเมืองที่มีความแปลกในรสชาติ ผักและผลไม้เมืองหนาวที่มีความสดและหมุนเวียนตลอดปี สินค้าพื้นเมืองที่สวยงามฝีมือประณีตและราคาไม่แพง การคมนาคมขนส่งที่สะดวก เดินทางได้หลายเส้นทาง ดังนั้นจังหวัดเชียงใหม่จึงเป็นศูนย์กลางในการท่องเที่ยวของภาคเหนือตอนบน ซึ่งพบว่าทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมที่จะเดินทางมาเยี่ยมเยือน

จากตาราง 3.1 จะเห็นได้ว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ณ ราคาตลาดปี พ.ศ. 2539 จนถึง ปี พ.ศ. 2540 ปรับเพิ่มขึ้น โดยมีอัตราการเจริญเติบโตเท่ากับร้อยละ 5.06 แต่ปี พ.ศ. 2541 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ณ ราคาตลาดมีอัตราการเจริญเติบโตติดลบ

อย่างไรก็ตามมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ณ ราคาตลาดเริ่มเข้าสู่ภาวะฟื้นตัวนับตั้งแต่นั้นมา ซึ่งปี พ.ศ. 2540 เป็นช่วงที่เกิดประเทศไทยประสบวิกฤตเศรษฐกิจฟองสบู่ พอขึ้นปี พ.ศ. 2544 อัตราการเจริญเติบโตเริ่มเป็นบวก แต่รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 – 2544 และเมื่อเทียบสัดส่วนระหว่างรายได้จากการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ณ ราคาปัจจุบัน พบว่ามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยรายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 26.05 ของผลิตภัณฑ์จังหวัด ในปี พ.ศ. 2539 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2544 เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.58 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่จังหวัด

ตาราง 3.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเชียงใหม่ ณ ราคาปัจจุบันและรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2544

ปี	GPP* (ล้านบาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง(%)	รายได้จากการ ท่องเที่ยว** (ล้านบาท)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง(%)	รายได้จากการ ท่องเที่ยว /GPP (%)
2539	80,651		21,006.29		26.05
2540	84,734	5.06	21,388.37	0.02	25.24
2541	83,884	-0.01	23,140.78	0.08	27.59
2542	83,436	-0.005	34,045.18	0.47	40.80
2543	83,244	-0.002	35,605.46	0.05	42.77
2544	86,584	0.04	37,729.44	0.06	43.58

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

**การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองสถิติและวิจัย (2540, 2441, 2542, 2543, 2544, 2545)

3.1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่

จากตาราง 3.2 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2545 จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่เฉลี่ยปีละ 3,032,705 คน มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 1.58 โดยแบ่งออกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยเฉลี่ย 1,739,537 คน มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 0.16 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเฉลี่ย 1,293,168 คน มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 4.28 พบว่า โครงสร้างของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย แต่มีแนวโน้มผันผวนมาตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2545 โดยในปี พ.ศ. 2541 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.43 ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2542 – 2545 เปลี่ยนแปลงลดลงโดยตลอด อาจเป็นเพราะว่าประเทศไทยประสบวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ส่งผลให้ประชาชนไม่แน่ใจในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้ต้องระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น

เมื่อพิจารณาตาราง 3.3 ประกอบ พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 - 2545 นักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 56.57 มีอายุระหว่าง 15 - 44 ปี กว่าร้อยละ 80 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง รองลงไปคือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ วัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง คือเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน เมื่อแยกพิจารณานักท่องเที่ยวแต่ละประเภทดังนี้

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่มากกว่าร้อยละ 50 เป็นนักท่องเที่ยวเพศชาย มีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงไปคือพนักงาน/ลูกจ้างและอาชีพประกอบกิจการส่วนตัว มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อนกว่าร้อยละ 60 มีถิ่นที่อยู่เฉลี่ยร้อยละ 36.04 อยู่ที่กรุงเทพมหานคร รองลงไปคือนักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคเหนือ เฉลี่ยร้อยละ 29.92 เดินทางโดยรถส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่เฉลี่ยมากถึงร้อยละ 32.86 รองลงไปคือ รถโดยสารและรถไฟ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นเพศชายเช่นเดียวกัน เฉลี่ยร้อยละ 39.62 เป็นนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 25 - 43 ปี รองลงไปคือ นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปีและ 35 - 44 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่นๆ กว่าร้อยละ 24.01 รองลงไปคือ พนักงาน/ลูกจ้างและนักศึกษา วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางคือ ท่องเที่ยว/พักผ่อน เฉลี่ยร้อยละ 86.84 รองลงไปคือ ธุรกิจ นักท่องเที่ยวเฉลี่ยร้อยละ 48.10 มีถิ่นที่พำนักอยู่ที่ยุโรป รองลงไปคือ เอเชียและอเมริกา

ตาราง 3.2 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2540 - 2545

(หน่วย : คน)

ปี	ชาวไทย	สัดส่วน	% การเปลี่ยนแปลง	ชาวต่างประเทศ	สัดส่วน	%การเปลี่ยนแปลง	รวม	สัดส่วน	% การเปลี่ยนแปลง
2540	1,730,789	62.46		1,040,198	37.54		2,770,987	100.00	
2541	1,807,477	62.32	4.43	1,092,614	37.68	5.04	2,900,091	100.00	4.66
2542	1,802,264	58.78	-0.29	1,263,761	41.22	15.66	3,066,025	100.00	5.72
2543	1,773,621	57.48	-1.59	1,311,856	42.52	3.81	3,085,477	100.00	0.63
2544	1,683,600	53.01	-5.08	1,492,261	46.99	13.75	3,175,861	100.00	2.93
2545	1,639,473	51.27	-2.62	1,558,317	48.73	4.43	3,197,790	100.00	0.69
เฉลี่ย	1,739,537	57.36	0.16	1,293,168	42.64	4.28	3,032,705	100.00	1.58

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กongsiti และวิจัย (2540, 2441, 2542, 2543, 2544, 2545)

ตาราง 3.3 จำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2540 - 2545

หน่วย : คน

	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน
1.เพศ	1,934,539	59.28	1,328,636	40.72	3,263,175	100.00
ชาย	1,045,383	54.04	791,450	59.57	1,836,833	56.29
หญิง	889,157	45.96	537,186	40.43	1,426,342	43.71
2.อายุ	1,934,539	100.00	1,328,636	100.00	3,263,175	100.00
ต่ำกว่า 15 ปี	13,604	0.68	1,063	0.09	14,666	0.44
15 - 24 ปี	482,859	24.98	287,469	21.63	770,329	23.61
25 - 34 ปี	751,954	38.91	527,061	39.65	1,279,015	39.21
35 - 44 ปี	430,838	22.28	248,661	18.71	679,499	20.83
45 - 54 ปี	196,898	10.17	165,530	12.46	362,428	11.10
55 - 64 ปี	45,854	2.35	70,832	5.34	116,685	3.57
มากกว่า 64 ปี	12,532	0.63	28,020	2.12	40,553	1.23
3.อาชีพ	1,934,539	100.00	1,328,636	100.00	3,263,175	100.00
ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	482,106	24.92	215,646	16.23	697,752	21.38
นักศึกษา	354,504	18.33	237,765	17.90	592,269	18.15
ประกอบกิจการส่วนตัว	411,136	21.25	150,398	11.32	561,535	17.21
ตัวแทนขายสินค้า	86,792	4.49	63,571	4.78	150,362	4.61
แม่บ้าน	86,619	4.48	46,334	3.49	132,953	4.07
พนักงาน/ลูกจ้าง	424,356	21.94	272,987	20.55	697,343	21.37
เกษตรกร	35,518	1.84	25,120	1.89	60,638	1.86
อื่น ๆ	53,509	2.77	316,815	23.85	370,323	11.35
4.วัตถุประสงค์หลัก	1,934,539	100.00	1,328,636	100.00	3,263,175	100.00
ท่องเที่ยว/พักผ่อน	1,164,928	60.22	1,155,051	86.94	2,319,979	71.10
ธุรกิจ	259,914	13.44	68,237	5.14	328,151	10.06
ปฏิบัติราชการ	115,904	5.99	5,256	0.40	121,160	3.71

ตาราง 3.3 (ต่อ)

	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน
4.วัตถุประสงค์หลัก	1,934,539	100.00	1,328,636	100.00	3,263,175	100.00
ประชุม/สัมมนา	160,801	8.31	17,522	1.32	178,323	5.46
ทัศนศึกษา	59,466	3.07	49,216	3.70	108,681	3.33
อื่น ๆ	173,527	8.97	33,354	2.51	206,882	6.34
5.ถิ่นที่อยู่ชาวไทย	1,934,539	100.00				
กรุงเทพมหานคร	676,905	34.99				
ภาคกลาง	147,493	7.62				
ภาคตะวันตก	91,488	4.73				
ภาคตะวันออก	101,716	5.26				
ภาคเหนือ	631,942	32.67				
ภาคใต้	111,650	5.77				
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	173,346	8.96				
6.ถิ่นที่อยู่ชาวต่างประเทศ			1,328,636	100.00		
อเมริกา			166,349	12.52		
ยุโรป			658,496	49.56		
ออสเตรเลีย			147,992	11.14		
เอเชีย			268,832	20.23		
ตะวันออกกลาง			28,782	2.17		
แอฟริกา			58,185	4.38		
7.การเดินทาง	1,934,539	100.00	2,657,272	100.00	3,263,175	100.00
เครื่องบิน	273,044	14.11	499,806	18.81	772,850	23.68
รถไฟ	378,904	19.59	265,780	10.00	644,684	19.76
รถโดยสาร	474,854	24.55	201,635	7.59	676,489	20.73
รถส่วนตัว	634,533	32.80	182,474	6.87	817,007	25.04
บริษัทนำเที่ยว	169,478	8.76	177,927	6.70	347,404	10.65
อื่นๆ	3,726	0.19	1,015	0.04	4,741	0.15

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองสถิติและวิจัย (2540, 2441, 2542, 2543, 2544, 2545)

3.1.2 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว

จากตาราง 3.4 ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 - 2545 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 2,539.66 บาทต่อวัน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและของที่ระลึก มีสัดส่วนร้อยละ 31.12 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าบริการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัด มีรายละเอียดแบ่งตามประเภทนักท่องเที่ยวดังนี้

ตาราง 3.4 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2540 - 2545

หน่วย : บาทต่อคนต่อวัน

ประเภทของค่าใช้จ่าย	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ		รวม	
	ค่าใช้จ่าย	สัดส่วน	ค่าใช้จ่าย	สัดส่วน	ค่าใช้จ่าย	สัดส่วน
ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	774.29	32.14	1,043.76	35.42	790.25	31.12
ค่าที่พัก	495.89	20.58	603.92	20.50	539.40	21.24
ค่าบริการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัด	295.05	12.25	411.64	13.97	342.19	13.47
ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	298.15	12.38	332.07	11.27	316.18	12.45
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	333.94	13.86	390.34	13.25	356.66	14.04
อื่นๆ	211.76	8.79	164.84	5.59	194.98	7.68
รวม	2,409.08	100	2,946.57	100	2,539.66	100

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองสถิติและวิจัย (2540, 2441, 2542, 2543, 2544, 2545)

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 2,409.08 บาท วัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและของที่ระลึก ร้อยละ 32.14 รองลงมาได้แก่ ค่าที่พัก ร้อยละ 20.58 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 13.86 และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.38 เมื่อพิจารณานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายต่อคนเฉลี่ยต่อวันคนละ 2,946.57 บาท โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อซื้อสินค้าและของที่ระลึก ร้อยละ 35.42 สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย แสดงว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเน้นซื้อสินค้าและของที่ระลึกมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย รองลงมาได้แก่ ค่าที่พัก ร้อยละ 20.50 ค่าบริการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัด ร้อยละ 13.97 และค่าอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 13.25

3.1.3 ระยะเวลาพำนัก

จากตาราง 3.5 ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 – 2545 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่มีระยะเวลาพำนักที่จังหวัดเชียงใหม่เฉลี่ย 2.05 วันต่อคน โดยพบว่า นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีระยะเวลาพำนักที่โรงแรมราคามากกว่า 2,500 บาท/ห้องนอนที่สุดเฉลี่ย 2.16 วันต่อคน รองลงไปคือ ราคาห้อง 1,000 – 1,499 บาท/ห้องเฉลี่ย 2.03 วันต่อคน ราคาห้อง 1,500 – 2,499 บาท/ห้องเฉลี่ย 2.02 วันต่อคน ส่วนเกสต์เฮ้าส์เฉลี่ย 1.96 วันต่อคน ดังแสดงตามตาราง 3.5

ตาราง 3.5 ระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามราคาห้องพักระหว่าง ปี พ.ศ. 2540 - 2545

(หน่วย: วัน)

ปี	มากกว่า 2,500 บาท/ห้อง	1,500 - 2,499 บาท/ห้อง	1,000 - 1,499 บาท/ห้อง	500 - 999 บาท/ห้อง	เกสต์เฮ้าส์	เฉลี่ย
2540	2.31	2.24	2.03	2.40	2.47	2.28
2541	2.27	2.21	2.02	2.25	2.52	2.24
2542	2.07	1.88	2.20	1.94	2.39	2.09
2543	2.15	1.93	2.21	1.85	1.93	2.07
2544	2.12	1.93	1.97	1.71	1.43	1.90
2545	2.02	1.90	1.74	1.63	1.03	1.73
เฉลี่ย 6 ปี	2.16	2.02	2.03	1.96	1.96	2.05

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองสถิติและวิจัย (2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545)

3.1.4 รายได้จากการท่องเที่ยว

จากตาราง 3.6 จังหวัดเชียงใหม่มีรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2545 เฉลี่ยปีละ 31,570 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 9.81 ตามการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เมื่อแยกพิจารณาตามประเภทของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสร้างรายได้ให้กับจังหวัดเชียงใหม่เฉลี่ยปีละ 16,008 ล้านบาท เป็นสัดส่วนที่มากกว่าเมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวชาวไทยเล็กน้อย คือร้อยละ 50.71 มีอัตราการ

ขยายตัวเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.02 สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยสร้างรายได้ให้กับจังหวัดเชียงใหม่ เฉลี่ยปีละ 15,561 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.05 ดังตาราง 3.6

ตาราง 3.6 รายได้จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2540 - 2545

หน่วย: ล้านบาท

ปี	ชาวไทย	%การเปลี่ยนแปลง	ชาวต่างประเทศ	%การเปลี่ยนแปลง	รวม	%การเปลี่ยนแปลง
2540	12,200 (57.04)		9,187 (42.96)		21,388 (100.00)	
2541	13,197 (57.03)	7.55	9,943 (42.97)	3.27	23,140 (100.00)	7.57
2542	17,637 (51.80)	25.17	16,407 (48.20)	18.99	34,045 (100.00)	32.03
2543	16,895 (47.45)	-4.39	18,709 (52.55)	6.47	35,605 (100.00)	4.38
2544	17,042 (45.17)	0.86	20,686 (54.83)	5.24	37,729 (100.00)	5.63
2545	16,395 (43.70)	-3.95	21,118 (56.30)	1.15	37,514 (100.00)	-0.57
เฉลี่ย 6 ปี	15,561 (49.29)	5.05	16,008 (50.71)	7.02	31,570 (100.00)	9.81

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองสถิติและวิจัย (2540, 2441, 2542, 2543, 2544, 2545)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงสัดส่วนรายได้จากนักท่องเที่ยวเทียบกับรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งหมดในแต่ละปี

3.1.5 เทศกาลและประเพณีที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่

เทศกาลและประเพณีถือได้ว่าเป็นการแสดงออกทางวัฒนธรรมของประชาชนในท้องถิ่น และนับว่าเป็นปัจจัยที่ดึงดูดการท่องเที่ยวอีกประการหนึ่ง นอกเหนือจากแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ จังหวัดเชียงใหม่ยังเป็นจังหวัดที่มีการจัดเทศกาลและประเพณีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของภาคเหนือ โดยช่วงที่มีเทศกาลจะอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ซึ่งถือว่าเป็นช่วงฤดูท่องเที่ยว (high season) ของจังหวัด เทศกาลและประเพณีที่สำคัญอันเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วไปคือ เทศกาลลอยกระทง เทศกาลไม้ดอกไม้ประดับ และเทศกาลสงกรานต์

เทศกาลลอยกระทงหรือวันญี่เป็ง จัดงานในเดือนพฤศจิกายน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 14 ค่ำ ขึ้น 15 ค่ำ และแรม 1 ค่ำ รวมทั้งหมด 3 วัน ก่อนจะถึงวันเดือนเพ็ญ ชาวบ้านจะปิดกวาดทำความสะอาดบ้านเรือน สถานที่ต่างๆ ให้สะอาดเรียบร้อย เช่น ตามประตูบ้าน วัดวาอาราม และสถานที่สำคัญๆ มีการประดิษฐ์ทำขุ่มประตูปา ซึ่งประดับประดาด้วยต้นกล้วย ทางมะพร้าว และดอกไม้สีสันนานาชนิด ในตอนกลางคืนชาวบ้านจะจุดเทียน ประทีป และโคมไฟรอบๆ บ้าน ตอนเช้าของวันเพ็ญก็จะมีการทำบุญทางศาสนา เพื่อเป็นพุทธบูชาระลึกถึงพระพุทธรูป โดยวันขึ้น 15 ค่ำ เรียกว่า วันกระทงเล็ก ซึ่งเรียกขานตามกิจกรรมที่ทำในวันนั้น โดยการตกแต่งกระทงของแต่ละคนอย่างสวยงามเพื่อนำไปลอยแม่น้ำปิง โดยคนส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นการขอขมาแม่พระคงคาและสะเดาะเคราะห์ งานในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 12 เรียกว่าวันกระทงใหญ่ ตอนค่ำจะมีขบวนแห่กระทงใหญ่ของแต่ละกลุ่มที่มีนางนพมาศนั่งแห่ไปตามถนนท่าแพ ผ่านตลาดวโรรส มุ่งหน้าสู่เทศบาลนครเชียงใหม่ และนำไปลอยลำน้ำปิงเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา บริเวณที่ขบวนกระทงผ่านจะมีผู้คนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมาชมตามเส้นทางเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะจุดสุดท้ายบริเวณตลาดเทศบาล ริมฝั่งแม่น้ำปิง ซึ่งเป็นจุดตัดสินการประกวดกระทงและนางนพมาศ จะมีผู้คนแออัดกันมาก และสิ่งที่เพิ่มความสุขสนานแก่กัน คือการจุดประทัดและพลุต่างๆ และการปล่อยโคมลอยในบริเวณงาน

เทศกาลไม้ดอกไม้ประดับหรืองานมหกรรมไม้ดอกไม้ประดับ มักจะจัดให้มีขึ้นในวันศุกร์-เสาร์-อาทิตย์แรกของเดือนกุมภาพันธ์ สถานที่จัด คือบริเวณสวนสาธารณะหนองบวหาด โดยในวันศุกร์มีการประกวดกล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ประกวดและโชว์การจัดสวน จัดประกวดศิลปประดิษฐ์และจัดนิทรรศการ ส่วนในวันเสาร์ถือว่าเป็นวันเปิดงาน ในช่วงเช้าจะมีการจัดรถแห่ที่ประดับประดาด้วยดอกไม้และดอกไม้อย่างงดงามพร้อมนางงามเคลื่อนขบวนจากบริเวณสถานีรถไฟไปยังสวนสาธารณะหนองบวหาด ตามเส้นทางที่ขบวนรถบุปผาชาติผ่านจะมีการจัดตกแต่งด้วยดอกไม้ตลอดเส้นทาง ซึ่งจะมีผู้คนมาชมขบวนแห่ตามเส้นทางอย่างต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก

และมีการจัดรถแห่ให้นักท่องเที่ยวได้ชมและถ่ายรูป ส่วนวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของงานรถแห่ก็จะจอดอยู่บริเวณสวนสาธารณะหนองบวกวาดเช่นเดิม เพื่อผู้ที่พลาดชมงานยังมีโอกาสชมได้ในวันอาทิตย์อีกหนึ่งวัน

ส่วนเทศกาลสงกรานต์ จัดขึ้นในวันที่ 13 - 15 ของเดือนเมษายน จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองที่มีคูน้ำล้อมรอบ มีน้ำอย่างเพียงพอให้ นักท่องเที่ยวได้เล่นอย่างเต็มที่ ทำให้มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากเดินทางมาเที่ยวสงกรานต์ในจังหวัดเชียงใหม่ทุกปี อีกทั้งประเพณีของคนเหนือถือว่าวันสงกรานต์เป็นวันปีใหม่ของคนเหนืออีกด้วย โดยวันที่ 13 เมษายน ถือเป็นวันสังขารล่องหรือวันมหาสงกรานต์ ในช่วงเที่ยงคืนของวันที่ 12 และวันที่ 13 จะมีการจุดประทัด ตีฆ้อง เป็นการแสดงการต้อนรับวันปีใหม่ของคนเหนือ ในวันนั้นจะมีการปล่อยนก ปล่อยปลาเพื่อสะเดาะเคราะห์ และมีการทำความสะอาดบ้านด้วย ในวันที่ 14 เมษายน เป็นวันเนา (เนา) ถือเป็นวันสุกดิบในการเตรียมอาหารเพื่อทำบุญในวันรุ่งขึ้น ในวันที่ 15 เมษายน ถือเป็นวันพญาวัน ตอนเช้าจะมีการทำบุญให้กับญาติที่ล่วงลับไปแล้ว พร้อมกับมีการถวายเจดีย์ทรายและปักตุง (ธง) สีสวย ๆ รอบกองเจดีย์ทราย จากความเชื่อที่ว่า เป็นการชำระหนี้สงฆ์จากการที่เดินเหยียบเอาทรายออกจากวัด ในช่วงบ่ายจะมีพิธีรดน้ำดำหัวผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมขึ้นมาภายหลัง โดยจะมีทั้งคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวร่วมขบวนกันไปรดน้ำดำหัวบริเวณจวนผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นจำนวนมาก

3.1.6 งบประมาณในการจัดงานเทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2546

งานเทศกาลลอยกระทง (ประเพณีเดือนญี่เป็ง) เป็นงานประเพณีที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่งานหนึ่ง ซึ่งทางเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นแกนนำจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยจะเริ่มตั้งแต่วันที่ขึ้น 14 ค่ำ, ขึ้น 15 ค่ำและแรม 1 ค่ำ รวม 3 วัน งานลอยกระทงจังหวัดอื่นจะสิ้นสุดเพียงวันขึ้น 15 ค่ำ แต่ที่จังหวัดเชียงใหม่จะมีกิจกรรมที่น่าชมมากที่สุดในวันแรม 1 ค่ำ โดยจะมีการประกวดกระทงใหญ่ระหว่างหน่วยงาน สถาบันศึกษาต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ นับเป็นหัวใจของงานประเพณีเดือนญี่เป็งจังหวัดเชียงใหม่ เพราะเป็นกระทงที่มีความสวยงาม วิจิตรตระการตา กระทงที่ส่งเข้าประกวดจะจัดเป็นขบวนแห่ไปตามถนนท่าแพ ผ่านตลาดวโรรส มุ่งหน้าสู่เทศบาลนครเชียงใหม่และนำไปลอยสู่ลำน้ำปิงเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา งานดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ส่งเสริมในด้านเศรษฐกิจการค้าของท้องถิ่น เช่น สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ให้แพร่หลาย และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับเทศกาลลอยกระทงในปี นี้ ทางเทศบาลนครเชียงใหม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการร่วมจัดกิจกรรมที่น่าสนใจมากมาย เพื่อให้งานเทศกาลลอยกระทงมีความยิ่งใหญ่มากขึ้น ในปีนี้สถานที่จัดงานมีหลายแห่งคือ บริเวณหน้าเทศบาลนครเชียงใหม่ ช่วงประตูท่าแพ แม่น้ำปิงบริเวณหน้าเทศบาลนครเชียงใหม่จนถึงบริเวณหน้าตลาดวโรรส พุทธสถานเชียงใหม่ ถนนช้างคลาน วัดเจ็ดลิน วัดโลกโมฬี โดยมีการกำหนดเป้าหมายให้มีการประกวดและการแสดงต่างๆ ที่เป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น มีกิจกรรมต่างๆ ในระหว่างวันที่ 7 - 9 พฤศจิกายน 2546 ดังต่อไปนี้

- การประกวดกระทงใหญ่ ชิงถ้วยพระราชทาน
- การประกวดกระทงการฝีมือ
- การจัดประกวดขุ้มประตูป่า
- การแข่งขันถ่อแพและการแข่งขันคนอึด
- การจุดดอกไม้ไฟเป็นพุทธบูชา
- การแสดงนิมิตการ แสง สี เสียง และน้ำพุดนตรี
- การแสดงมหรสพตามจุดต่างๆ
- การประกวดกระทงเล็ก
- การประกวดโคมลอย
- การประกวดหนูน้อยนพมาศ
- การประกวดโคมญี่ปุ่น
- การปล่อยกระทงสาย
- การประกวดนางนพมาศ
- การแสดงสืบสานวัฒนธรรมของดีเมืองเชียงใหม่

3.1.6.1 โครงการจัดงานเทศกาลลอยกระทง

การจัดกิจกรรมในงานเทศกาลลอยกระทงประจำปี 2546 มีหน่วยงานทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชนที่ร่วมมือกันจัดงานกับทางเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังต่อไปนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคเหนือ เขต 1 จังหวัดเชียงใหม่ บริษัท ศรีสมเพชรกรุ๊ป จำกัด สถาบันวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ประกอบการค้าย่านช้างคลาน ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏกลุ่มหนุ่มสาวจังหวัดเชียงใหม่ สโมสรไลออนท์เชียงใหม่โฮสท์และชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบกับหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนการจัดงาน คือ

ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ การไฟฟ้าจังหวัดเชียงใหม่ และกรมชลประทานเชียงใหม่ ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกันดังต่อไปนี้

บริษัท ศรีสมเพชรกรุ๊ป จำกัด สนับสนุนงบประมาณและรับผิดชอบดูแลในหลายส่วนงาน ดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 1 การแสดงนิมิตการแห่ง แสง สี เสียง ย้อนตำนานลอยกระทง พร้อมมหรหรรคมพลุอันตระการตา การแสดงน้ำพุดนตรี ณ บริเวณลำน้ำปิง หน้าสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ ส่วนที่ 2 การแสดงดนตรีและศิลปะพื้นบ้านล้านนา มีการแสดงดนตรีพื้นเมือง สะล้อ ซอ ซึง และการแสดงฟ้อนรำ การตีกลองสะบัดชัย บริเวณหน้าเทศบาลนครเชียงใหม่ เวลาประมาณสองทุ่มตลอดทั้งสามวัน ส่วนที่ 3 การสาธิตงานหัตถศิลป์พื้นบ้านล้านนา มีการแสดงการสาธิตการแกะสลักไม้อำเภอหางดง การสาธิตการทำร่มของบ้านป่อสร้าง อำเภอสันกำแพง และการสาธิตการทอผ้าเมือง ส่วนที่ 4 กาดตามเตียน มีการสาธิตและจำหน่ายอาหารพื้นเมือง ของดีเมืองเชียงใหม่ เช่น ข้าวหลาม ข้าวเหนียว ข้าวบะก้อ ข้าวแคบ ข้าวแต่น ขนมครก เป็นต้น จัดที่ช่วงประตูท่าแพ ส่วนที่ 5 การแสดงสินค้าและของที่ระลึกพื้นเมืองจากกลุ่มอาชีพต่างๆ มีการนำสินค้าจากโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายในราคาจากผู้ผลิตโดยตรง ณ ลานวัฒนธรรมช่วงประตูท่าแพ

นอกจากนี้ยังดูแลการประกวดนางนพมาศจังหวัดเชียงใหม่ ณ ช่วงประตูท่าแพและการถ่ายทอดสดทางสถานีโทรทัศน์ ไอทีวีอีกด้วย โดยการถ่ายทอดสดจะมีรายการชมชบวนแห่โคมยี่เป็ง ชบวนแห่การประกวดกระทงเล็ก (ล่องสะเปา) ชบวนแห่การประกวดกระทงใหญ่ การแสดงนิมิตการแห่ง แสง สี เสียง และมหรหรรคมพลุอันตระการตา และการชมการประกวดนางนพมาศจังหวัดเชียงใหม่อีกด้วย

สโมสรไลออนส์เชียงใหม่ไฮลท์ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการประกวดโคมลอย ณ บริเวณสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ โคมลอยต้องทำจากกระดาษวาหรือกระดาษชนิดอื่นหลายๆ แผ่นต่อกันไม่น้อยกว่า 72 แผ่น มีวัสดุอื่นมายึดติดต่อกันเป็นรูปทรงกลม ทรงเหลี่ยมหรือรูปอื่นๆ (แฟนซี) แล้วรวมด้วยควั่นหรืออากาศร้อนให้ลอยขึ้น การปล่อยโคมลอยเป็นประเพณีที่สืบเนื่องมาแต่โบราณ มักปล่อยในวันเดือนยี่เป็ง (วันขึ้น 15 เดือน 12) ถือว่าเป็นการปล่อยไปเพื่อบูชาพระจุฬามณีบนสวรรค์และเป็นการปล่อยเคราะห์ยามหรือสิ่งเลวร้ายปีที่ล่วงมาแล้ว

สภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ รับผิดชอบดูแลการเดินเข้าเขาวงกตและการแสดงเทศน์มหาชาติ 13 กัณฐ์ ณ วัดเจ็ดลิน

สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ รับผิดชอบดูแลเรื่องการประกวดโคมผัด โคมแขวนและการแสดงเทศน์มหาชาติ ณ วัดโลกโมฬี

ผู้ประกอบการค้าย่านช้างคลาน รับผิดชอบจัดกิจกรรมการประกวดโคมบี้เป็ง ณ บริเวณศูนย์การค้าย่านถนนช้างคลาน

เทศบาลนครเชียงใหม่ รับผิดชอบจัดกิจกรรมมากมาย ดังต่อไปนี้ ลำดับแรกคือ การประกวดหนูน้อยนพมาศ ลำดับที่สอง คือการประกวดขุ้มประตูปา เพื่อเป็นพืชมงคลตามประเพณีส่วนมากจะตกแต่งด้วยต้นกล้วย ทางมะพร้าว ดอกไม้สดพร้อมกับการจุดประทิวไฟในคืนวันเพ็ญเดือนสิบสอง ลำดับที่สาม คือการประกวดกระทง มีทั้งกระทงฝีมือ กระทงเล็กและกระทงใหญ่ (ซึ่งถ้วยพระราชทานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) จัดประกวดออกเป็น 2 ประเภท คือประเภทสวยงามและประเภทความคิด โดยต้องมีความหมายในทางที่จะส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี ห้ามล้อเลียนการเมืองและห้ามโฆษณาสินค้า กระทงที่จะเข้าประกวดจะต้องประดับด้วยไฟฟ้าหรือแสงสว่างอื่นๆ และวัสดุที่ใช้ไม่ควรมีผลกระทบต่อสภาวะสิ่งแวดล้อม ลำดับต่อไป คือการแข่งขันถ่อแพ การแข่งขันพายกალะมั่งและการแข่งขันคนอึด การแข่งขันถ่อแพเป็นแพไม้ไผ่หรือไม้ซาง ขนาดความกว้าง 3 เมตร ยาว 6 เมตร ลักษณะเป็นแพหนา 2 ชั้น โดยจัดการแข่งขันในลำน้ำปิง บริเวณหน้าตลาดเมืองใหม่ จนถึงจุดเส้นชัยบริเวณหน้าสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ แบ่งเป็นทีมละ 4 คน ส่วนการแข่งขันพายกალะมั่ง ผู้เข้าแข่งขันต้องสวมกางเกงสะดอรัดเอวด้วยผ้าชะม้านำทำการแข่งขันและผู้แข่งขันต้องเป็นชายมีอายุระหว่าง 18 - 45 ปี เช่นเดียวกับการแข่งขันคนอึด (ดำน้ำ) การแข่งขันคนอึดเป็นกิจกรรมที่เทศบาลนครเชียงใหม่ได้จัดขึ้น ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ ปลุกจิตสำนึกของชาวเชียงใหม่ ให้มีความรักบ้านรักเมือง ดังเช่นในอดีต พ่อปู่เปียง อันทำให้เกิดประวัติศาสตร์ตำนานเจดีย์ขาว

การจัดงานเทศกาลลอยกระทงในปีนี้จะขาดการปล่อยกระทงสาย การจุดพลุ แสง สี เสียง และการแสดงมหรสพตามจุดต่างๆ ณ บริเวณสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่และแม่น้ำปิงไม่ได้ ซึ่งทั้งหมดก็อยู่ในความรับผิดชอบดูแลของเทศบาลนครเชียงใหม่เช่นเดียวกัน

เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรเชียงใหม่ รับผิดชอบดูแลเส้นทางการจราจร รวมทั้งอำนวยความสะดวกในเส้นทางต่างๆ

3.1.6.2 ใช้จ่ายในการจัดงาน

งบประมาณในการดำเนินงาน “โครงการจัดงานประเพณีเดือนยี่เป็งเชียงใหม่ ประจำปี 2546 ” ประมาณ 15 ล้านบาท ภายใต้ความรับผิดชอบของ สำนักการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลนครเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

(ก) จากงบประมาณฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม สำนักงานการศึกษา หมวดค่าตอบแทนให้สอยและวัสดุ ประเภท ค.รายจ่ายเกี่ยวกับการรับรองและพิธีการ โดยขอตัวเฉลี่ยจ่ายตามความจำเป็น จำนวน 3,200,000 บาท มีรายละเอียดดังนี้

- ฝ่ายจัดการประกวดกระทงใหญ่	1,000,000 บาท
- ฝ่ายจัดการประกวดกระทงเล็ก	400,000 บาท
- ฝ่ายจัดการประกวดโคลอมลอยและจัดทำโคลอมลอยยักษ์เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา	55,000 บาท
- ฝ่ายจัดการประกวดซุ้มประตูป่า	55,000 บาท
- ฝ่ายจัดการแข่งขันถ่อแพ คนอืดและพายกาะมัง	50,000 บาท
- ฝ่ายจัดการแสดงมหรสพต่างๆ	62,000 บาท
- ฝ่ายจัดทำดอกไม้เพื่อเป็นพุทธบูชา	100,000 บาท
- ฝ่ายพิธีการเฉลิมฉลองด้วยพระราชทาน	20,000 บาท
- ค่าสนับสนุนการจัดการประกวดโคมัยเป็ง	50,000 บาท
- ค่าตอบแทนอาจารย์ผู้ประกอบพิธีกรรม พร้อมเครื่องบวงสรวงศาลพระภูมิและเจดีย์ขาวฝ่ายตกแต่งสถานที่	15,000 บาท
- ค่าตอบแทนการแสดงในพิธีเปิดงาน	15,000 บาท
- ค่าสนับสนุน สืบฮีต สถานสอยของกลุ่มหนุ่มสาว	20,000 บาท
- ค่าสนับสนุนการเทศน์มหาชาติและการตั้งธรรมหลวง	20,000 บาท
- ค่าสนับสนุนการจัดกิจกรรมวัดหนองเจ็ดลิน	20,000 บาท
- ฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย	30,000 บาท
- ฝ่ายจัดกระทงใหญ่และกระทงเล็ก	95,000 บาท
- ฝ่ายจัดเลี้ยง	70,000 บาท
- ฝ่ายจัดตกแต่งสถานที่และประทีปโคมไฟ	650,000 บาท
- ค่าจัดซื้อด้วยรางวัลการประกวดแข่งขันต่าง	90,000 บาท
- ฝ่ายจัดการประกวดกระทงการฝีมือ	70,000 บาท
- ฝ่ายจัดการประกวดหุ่นน้อยย่นพมาศ	60,000 บาท
- ค่าตอบแทนเครื่องแต่งกายและแต่งหน้าผู้ถือป้ายจำนวน 9 คน	9,000 บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน	20,000 บาท
- ค่าตอบแทนการแสดงในวันแฉลงข่าว กรุงเทพมหานคร	20,000 บาท

- ค่าจัดซื้อกระทงสายปล่อยเป็นพุทธบูชาจำนวน 50,000 กระทง 50,000 บาท
- ค่าสนับสนุนการจัดกิจกรรมลานวัฒนธรรมบนช่วงประตูท่าแพ 80,000 บาท
- ค่าโบว์คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ 10,000 บาท
- ค่าจัดโลที่ระลึกผู้ส่งกระทงเข้าร่วมการประกวด 40,000 บาท
- ค่าสนับสนุนอาหารว่าง (ข้าวต้ม) คนงานรักษาความสะอาด หลังเที่ยวคืน จำนวน 4 แขวง ๆ ละ 3,000 บาท 12,000 บาท
- ค่าตอบแทนนางนพมาศและหุ่นน้อยนพมาศนั่งประกอบกระทงของเทศบาลในวันประกวดกระทงใหญ่ 12,000 บาท

(ข) จากงบประมาณเงินอุทิศจากหน่วยงานอื่นๆ หรือเอกชนสนับสนุนการจัดงานประเพณีเดือนยี่เป็งเชียงใหม่ จำนวนเงิน 12,000,000 บาท

- ค่าจ้างเหมาและค่าตอบแทนการแสดงนิรมิตการแห่งแสง สี เสียง “มหกรรม สืบฮีต สานฮอย ประเพณีเดือนยี่เป็งเชียงใหม่” 9,000,000 บาท
- ค่าสนับสนุนกิจกรรมการประกวดนางนพมาศและถ่ายทอดสดทางสถานีโทรทัศน์ไอทีวี 3,000,000 บาท

นอกจากงบประมาณจากฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม สำนักการศึกษา และงบประมาณเงินอุทิศจากหน่วยงานอื่นหรือเอกชนแล้ว ยังประกอบด้วยงบประมาณที่ต้องใช้ในการประชาสัมพันธ์งานเทศกาลลอยกระทงปีนี้จากฝ่ายประชาสัมพันธ์อีก 20,000 บาท โดยมีการจัดทำแผ่นพับ ป้ายโฆษณา เป็นต้น

3.2 ประชากรและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ศึกษาครั้งนี้มีทั้งข้อมูลปฐมภูมิที่เก็บจากนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลทุติยภูมิที่มีการรวบรวมจากแหล่งอื่นด้วย มีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลที่เกิดจากการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) ซึ่งจะต้องเป็นนักท่องเที่ยวที่ค้างแรมในจังหวัดเชียงใหม่เกิน 1 คืนมาแล้ว โดยทำการสอบถามนักท่องเที่ยว ในบริเวณผู้โดยสารขาออกของท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ วัด รวมถึงบริเวณรอบแม่น้ำปิงและรอบคูเมือง มีการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้

(1) สัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ในช่วงเทศกาลลอยกระทงจำนวน 200 คน และนอกเทศกาลลอยกระทงจำนวน 200 คน มีรายละเอียดดังนี้

- ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว
- ระยะเวลาของการท่องเที่ยว
- ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว
- ทศนคติของนักท่องเที่ยว

(2) สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

- โรงแรมและที่พัก 30 ราย ประกอบด้วยผู้ประกอบการโรงแรมทั้ง 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 รายและเกสต์เฮาส์อีก 5 ราย เพื่อต้องการทราบรายละเอียดอัตราการเข้าพักของนักท่องเที่ยว โดยนำมาพิจารณาร่วมกับอัตราการเข้าพักของโรงแรมและเกสต์เฮาส์ในเดือนพฤศจิกายนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อคำนวณหาจำนวน นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเชียงใหม่ต่อวัน กรณีที่เป็นนักท่องเที่ยวที่พักในโรงแรมและเกสต์เฮาส์

ข้อมูลทุติยภูมิ จะใช้ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ได้ทำการศึกษาไว้ และการศึกษาโครงการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผู้จัดทำไว้แล้ว โดยจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ระยะเวลาพำนัก รายได้จากการท่องเที่ยวและข้อมูลทางด้านการจัดสรรงบประมาณในการจัดงานเทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2546

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของแบบสัมภาษณ์ของนักท่องเที่ยวในและนอกเทศกาล และส่วนของการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการโรงแรมและเกสต์เฮาส์

3.3.1 ส่วนของแบบสัมภาษณ์ของนักท่องเที่ยวในและนอกเทศกาล

(1) ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์

- ข้อมูลทั่วไปและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว
- ทศนคติของนักท่องเที่ยว
- ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน เป็นต้น

(2) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบลง code แล้วนำไปประมวลผล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน

2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของตัวอย่างในการวิจัย เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) ซึ่งจะอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เช่น เพศ อายุ รายได้ อาชีพ ความคิดเห็นต่างๆ เป็นต้น โดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าความถี่ (frequency)

2.2) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

(ก) เพื่อศึกษาลักษณะต่างๆ ของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายในและนอกเทศกาลลอยกระทง ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ MCA (Multiple Classification Analysis) ด้วยโปรแกรม SPSS Version 10.0 พยายามค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่มีคุณลักษณะต่างๆ ได้แก่ อาชีพ อายุ และเพศ ซึ่งคาดว่าปัจจัยเหล่านี้ก็น่าจะมีความสัมพันธ์ต่อการจ่ายของนักท่องเที่ยว เพื่อที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายของแต่ละกลุ่ม ว่าคุณลักษณะต่างๆ ของนักท่องเที่ยวจะมีผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวอย่างไร ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนการตลาดของเทศกาลลอยกระทงในปีต่อไป นั่นคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากก็คาดการณ์ว่าจะมีค่าใช้จ่ายเพื่อท่องเที่ยวในปริมาณมาก แต่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ก็น้อยก็จะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวก็น้อยเช่นกัน เหตุผลที่เลือกวิธีการวิเคราะห์แบบ MCA ในการศึกษาเพราะยังไม่แน่ใจว่า ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกับตัวแปรตามจะเป็นเส้นตรงหรือไม่

(ข) เพื่อศึกษาการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่กลุ่มธุรกิจต่างๆ ที่รองรับการท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทง คำนวณหารายได้จากการท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทงก่อน โดยใช้สูตรตามการศึกษาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อ้างอิงจากวิทยานิพนธ์ของเพียงจันทร์ ลิขิตรเอกราช เมื่อได้รายได้ได้ในเทศกาลแล้วก็กระจายไปสู่ธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.3.2 ส่วนของการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

(1) ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการโรงแรมและที่พัก 30 ราย เพื่อต้องการทราบอัตราการเข้าพักของนักท่องเที่ยวช่วงในเทศกาลลอยกระทง 3 วันและจำนวนห้องพัก ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้มีการบันทึกเกี่ยวกับอัตราที่พักรายได้ของตนเองอย่างชัดเจน ประกอบกับเพื่อความสะดวกในการสัมภาษณ์

(2) การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจแล้ว นำข้อมูลจำนวนห้องพักทั้งในโรงแรมและเกสต์เฮาส์ตรวจสอบกับข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่วนข้อมูลอัตราการเข้าพักทั้งในโรงแรมและเกสต์เฮาส์ ชั้นแรกนำมาถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนห้องพักของแต่ละแห่ง แล้วจึงนำมาถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่พักรวมตามโรงแรมประเภทต่างๆ และเกสต์เฮาส์จากแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาคำนวณหาจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ต่อวัน ในที่สุดก็จะทราบรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งในและนอกเทศกาล ศึกษาการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่กลุ่มธุรกิจต่างๆ ที่รองรับการท่องเที่ยวนั่นเอง

3.4 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

จากวัตถุประสงค์การศึกษาสามารถแบ่งแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาเป็น 2 แบบคือแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาแบบแผนค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เพื่อดูว่าตัวแปรอิสระตัวใดจะมีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมากกว่ากัน ในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรอิสระได้แก่ รายได้ต่อเดือน เพศ อาชีพ และอายุ และการศึกษาเรื่องการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทงว่ารายได้ที่เป็นตัวเงินมีการกระจายไปสู่กลุ่มธุรกิจต่างๆ อย่างไร

3.4.1 ศึกษาแบบแผนค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

กำหนดรูปแบบของแบบจำลอง ดังนี้

$$C_i = \alpha + \sum_{j=1}^3 b_j Y_{ji} + \sum_{k=1}^2 c_k SEX_{ki} + \sum_{l=1}^8 d_l JOB_{li} + \sum_{m=1}^6 o_m AGE_{mi} + e_i$$

เมื่อ C_i คือค่าใช้จ่ายรวมของนักท่องเที่ยว มีหน่วยเป็นบาทต่อวันต่อคน
ของตัวอย่าง i

α คือค่าคงที่

Y_{ji} คือรายได้ต่อเดือน มีหน่วยเป็นบาทของกลุ่ม j ของตัวอย่าง i

เมื่อ Y_{1i} คือรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ตัวอย่าง i

Y_{2i} คือรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท ตัวอย่าง i

Y_{3i} คือรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,001 บาท ตัวอย่าง i

SEX_{ki} คือเพศของกลุ่ม k ของตัวอย่าง i

เมื่อ SEX_{1i} คือกลุ่มตัวอย่างเป็นชายของตัวอย่าง i

SEX_{2i} คือกลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงของตัวอย่าง i

JOB_{li} คืออาชีพของกลุ่ม l ของตัวอย่าง i

เมื่อ JOB_{1i} คือกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ตัวอย่างที่ i

JOB_{2i} คือกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา ตัวอย่างที่ i

JOB_{3i} คือกลุ่มตัวอย่างประกอบกิจการส่วนตัว ตัวอย่างที่ i

JOB_{4i} คือกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนขายสินค้า ตัวอย่างที่ i

JOB_{5i} คือกลุ่มตัวอย่างเป็นแม่บ้าน ตัวอย่างที่ i

JOB_{6i} คือกลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงาน/ลูกจ้างตัวอย่างที่ i

JOB_{7i} คือกลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกร ตัวอย่างที่ i

JOB_{8i} คือกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพอื่นๆ ตัวอย่างที่ i

AGE_{mi} คืออายุของกลุ่ม m ของตัวอย่าง i

เมื่อ AGE_{1i} คือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 15 - 24 ปีของตัวอย่าง i

AGE_{2i} คือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 25 - 34 ปีของตัวอย่าง i

AGE_{3i} คือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 35 - 44 ปีของตัวอย่าง i

AGE_{4i} คือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 45 - 54 ปีของตัวอย่าง i

AGE_{5i} คือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55 - 64 ปีของตัวอย่าง i

AGE_{6i} คือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 64 ปีของตัวอย่าง i

e_i คือ error of estimate

เหตุผลที่กำหนดให้ α เป็นค่าคงที่เนื่องจาก Y_{ji} , SEX_{ki} , JOB_{li} และ AGE_{mi} ในฐานะที่เป็นตัวแปร มีคุณสมบัติพิเศษคือ

$$\sum_{j=1}^3 Y_{ji} = 1, \sum_{k=1}^2 \text{SEX}_{ki} = 1, \sum_{l=1}^8 \text{JOB}_{li} = 1, \sum_{m=1}^6 \text{AGE}_{mi} = 1$$

ซึ่งอาจจะทำให้เกิด perfect linear multiple correlation ขึ้น วิธีแก้ไขปัญหามีหลายวิธี เช่น บังคับให้ตัวคงที่ α มีค่าเป็น 0 การเลือกใช้สมการในรูปแบบนี้ไม่ได้บังคับให้เส้นความสัมพันธ์ผ่านจุดเริ่มต้น (มิ่งสรรพ, 2523)

สาเหตุที่กำหนดให้ค่าใช้จ่ายรวมของนักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับการจัดตั้ง 5 ประเภท เนื่องจากงานวิจัยของเพียงจันทร์ ลิขิตเอกราช ได้ทำการศึกษาพบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในการหาความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย คือระดับรายได้ เพศ และอายุ ซึ่งมีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว กรณีนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จากการศึกษาสรุปได้ว่าอาชีพของนักท่องเที่ยว อายุและเพศต่างก็มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเช่นกัน เมื่อทราบนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายก็ควรจะมีการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมนักท่องเที่ยวในกลุ่มดังกล่าวมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวแก่จังหวัดให้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเลือกรายได้ต่อเดือน เพศ อาชีพและอายุเป็นตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่

3.4.2 ศึกษาการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทง

การจัดงานเทศกาลลอยกระทงมีจุดประสงค์หลายประการ โดยจุดประสงค์หลัก คือ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในจังหวัดเพิ่มขึ้น ซึ่งจะนำรายได้มาสู่จังหวัดจากการจับจ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยว แต่เทศกาลลอยกระทงเป็นการจัดในช่วงที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นช่วงในฤดูการท่องเที่ยวอยู่แล้ว ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าการจัดงานจะให้ผลทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นกว่าปกติเพียงใด ต้องมีการประมาณการรายได้ปกติต่อวันในช่วงนอกเทศกาลลอยกระทง เพื่อเปรียบเทียบรายได้ต่อวันในช่วงเทศกาลลอยกระทง และทำการศึกษารายได้เหล่านั้นกระจายไปสู่ธุรกิจกลุ่มต่างๆ อย่างไร โดยอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว โดยถือว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาสอบถามเป็นตัวแทนของนักท่องเที่ยวทั้งหมด

รูปแบบการกระจายรายได้ในเทศกาลดังกล่าว ใช้วิธีการวิเคราะห์สัดส่วนรายได้ (cost/income sharing) โดยในการศึกษาดังนี้จะพิจารณาผู้ได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ธุรกิจประเภทภัตตาคาร ร้านอาหาร
2. ธุรกิจประเภทโรงแรมและที่พักประเภทต่างๆ
3. ธุรกิจประเภทสถานบันเทิงเริงรมย์
4. ธุรกิจประเภทการเดินทางและพาหนะ

5. ธุรกิจประเภทร้านค้าที่ขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว
6. ธุรกิจประเภทดอกไม้เพลิง
7. ธุรกิจสปา
8. ธุรกิจกอล์ฟ
9. ธุรกิจอื่นๆ

ในส่วนของรายได้จากการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลลอยกระทงและรายได้ที่เกิดขึ้นในช่วงนอกเทศกาลลอยกระทง คำนวณได้จากสูตรของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (เพียงจันทร์ ลิขิตเอกราช, 2535)

$$Y = No \times Exp$$

เมื่อ Y = รายได้จากการท่องเที่ยว

No = จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเชียงใหม่ต่อวัน

Exp = ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน

โดยที่ $No = Oc \times Hg \times Ro$

เมื่อ Oc = อัตราการเข้าพักของนักท่องเที่ยวในโรงแรมและเกสต์เฮาส์

Hg = จำนวนห้องพักในโรงแรมและเกสต์เฮาส์

Ro = จำนวนคนที่พักต่อห้อง

ส่วนจำนวนคนที่พักต่อห้องในช่วงเทศกาลลอยกระทง จะใช้ข้อมูลที่ได้จากการคำนวณของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในเดือนพฤศจิกายนของจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2545 คือ 1.98 และจำนวนคนที่พักต่อห้องช่วงนอกเทศกาลลอยกระทง จะใช้ข้อมูลในปี พ.ศ. 2545 ยกเว้นเดือนพฤศจิกายน คือ 1.91 โดยปี พ.ศ. 2545 ทั้งปีจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนคนที่พักต่อห้องเท่ากับ 1.92

การประมาณการรายได้จากการท่องเที่ยว เกิดจากการนำค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวคูณด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวต่อวัน โดยคิดจากอัตราการเข้าพักของทั้งโรงแรมและเกสต์เฮาส์ในเดือนพฤศจิกายนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักตามบ้าน วัด หรือสถานที่อื่นๆ ได้ใช้อัตราส่วนจากแบบสอบถาม เมื่อทราบอัตราการเข้าพักแล้ว นำมาคูณด้วยจำนวนห้องพักและอัตราคนเข้าพักต่อห้อง ซึ่งในช่วงปกติจะคิดเป็น 1.91 คนต่อห้อง ส่วนในช่วงเทศกาลลอยกระทงจะใช้ 1.98 คนต่อห้อง เมื่อทราบจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักทั้งในโรงแรมและเกสต์เฮาส์แล้ว นำมารวมกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักตามบ้าน วัดหรือที่อื่นๆ จึงสามารถประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักรวมในจังหวัดเชียงใหม่ในช่วงดังกล่าวได้ เมื่อได้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวรวมและจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักรวมตามสถานที่ต่างๆ แล้ว สามารถที่จะคำนวณหา

รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งในช่วงเทศกาลลอยกระทง และรายได้ปศุสัตว์นอกเทศกาลลอยกระทงได้ โดยการคำนวณในช่วงเทศกาลและนอกเทศกาล จะมีข้อมูลที่ใช้แตกต่างกันที่อัตราการเข้าพักของ โรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ และอัตราคนเข้าพักต่อห้อง เมื่อทราบรายได้ในช่วงเทศกาลลอยกระทงแล้ว สามารถคำนวณรายได้ของกลุ่มธุรกิจต่างๆ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สัดส่วนรายได้ (cost/income sharing) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งผู้ได้รับประโยชน์ออกเป็น 9 กลุ่มธุรกิจดังข้างต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved